

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomen Energiavarasto Oy
Ollintie 26
86800 Pyhäsalmi

PÄÄTÖSLUONNOS

TEM/867/521/2019
VN/6969/2019

PÄÄTÖS

ENERGIATUEN MYÖNTÄMISESTÄ Suuret uuden energiateknologian demonstraatiohankkeet

HAKIJA

Suomen Energiavarasto Oy (y-tunnus: 3002557-5)

ASIAN VIREILLETULO

Suomen Energiavarasto Oy (jäljempänä *Yritys*) on hakenut energiatukea ”Pumppuvoimalaitos” investointia varten (jäljempänä *Investointihanke*). Hakemus on saapunut työ- ja elinkeinoministeriöön 29.5.2019. Hakemusta on täydennetty ja täsmennyksiä sekä tarkentavia tietoja on lähetetty 18.6.2019, 1.11.2019, 21.11.2019, 8.5.2020, 21.9.2020, 28.1.2021, 18.2.2021, 25.2.2021, 26.2.2021, 6.4.2021, 4.5.2021, 3.6.2021 ja 4.8.2021.

HAKEMUKSEN PERUSTE

Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2018-2022 (1098/2017, jäljempänä *energiatukiasetus*), säädetään investointituen hakemisessa noudatettavista menettelyistä sekä investointituen myöntämisen edellytyksistä ja tuen enimmäismäärästä. Lisäksi tuen hakemista on ohjeistettu työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä *Ministeriö*) asiaa koskevilla verkkosivuilla. Suuria uuden energiateknologian demonstraatiohankkeita koskevan ohjeen mukaan hakemukset pyydettiin vuoden 2019 haun osalta viimeistään 31.5.2019 ja vuoden 2020 haun osalta viimeistään 31.3.2020. Lisäksi sovelletaan, mitä vuoden 2021 valtion talousarvion momentissa 32.20.41 säädetään (*jäljempänä Energiatukimomentti*).

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Investointihankkeessa rakennettaisiin pumppuvoimalaitos Pyhäjärvelle Pyhäsalmen käytöstä poistuvaan kaivokseen. Pumppuvoimalaitos koostuu erilaisista laitteistoista, voimalaitosyksikötiloista, ala-altaasta, kiviloukusta, painekuilusta ja painetunnelista sekä muista pienemmistä osakokonaisuuksista.

Investointihankkeen demonstraatioarvo liittyy siihen, että vastaavaa pumppuvoimalaitosta ei ole Suomeen rakennettu, hankkeen kokoluokkaan ja erityisesti siihen, että se sijoittuisi käytöstä poistuvaan kaivokseen.

Suomen Energiavarasto Oy on hanketta varten perustettu yritys. Hankkeen pääsijoittajana toimii EPV Energia Oy, joka tulee jatkossa omistamaan Suomen Energiavarastot Oy:n kokonaisuudessaan.

Investointihankkeen kokonaiskustannukset ovat 125 272 789 euroa. Investointitukea on haettu 37 581 537 euroa (30 prosenttia).

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN RATKAISU

Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää Yritykselle investointitukea ehdollisena, kunnes Euroopan komissio on hyväksynyt tuen yhteismarkkinoille sisämarkkinoille soveltuvaksi, seuraavasti:

1. Investoinnin tarkoituksena on energiansäästö tai energian tuotannon tai käytön tehostaminen. Hanke sisältää uutta teknologiaa.
2. Investointituki kohdistuu hakemuksen mukaisen pumppuvoimalaitoksen rakentamiseen. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat pumppuvoimalaitokseen välittömästi liittyvät investointikustannukset sekä edellä mainittujen investointien liittyvät suunnittelukustannukset.
3. Investointituen piiriin hyväksyttävät kustannukset (ilman arvonlisäveroa): Yhteensä 125 272 789 euroa
4. Myönnetty investointituki on enintään 26 300 000 euroa, kuitenkin enintään 21 prosenttia toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.
5. Investointituki myönnetään valtion vuoden 2021 talousarvion momentilta 32.20.41 vuodelta 2020 uusitusta myöntövaltuudesta.
6. Investointituki maksetaan tukisitoumuksen voimassaolon mukaisesti erillisestä hakemuksesta Investointihankkeen edistymisen ja toteutuneiden kustannusten mukaan erikseen annettavien maksatuspäätösten perusteella enintään kolmessa erässä. Viimeinen maksatuserä on vähintään 20 prosenttia myönnetystä tuesta.
7. Tukisitoumus on voimassa, jos:

- a) Investointihanke käynnistetään ja Yritys ilmoittaa käynnistymisestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Euroopan komissio on hyväksynyt tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Investointihanketta ei kuitenkaan edellytetä käynnistettävän ennen 31.12.2021;
- b) Investointihanke saatetaan päätökseen viimeistään 29.5.2025;
- c) investointituen viimeistä maksuerää haetaan viimeistään 29.9.2025.

Jos hanketta ei käynnistetä tai saada päätökseen tässä mainittuun määräpäivään mennessä, tulee hankkeen toteuttamista koskevasta jatkoajasta tehdä perusteltu kirjallinen hakemus tuen myöntäjälle ennen tässä päätöksessä mainitun määräajan päättymistä.

8. Oikeus saada maksatus myönnetystä investointituesta raukeaa, jos tuen saaja ei ole käynnistänyt Investointihanketta, saattanut sitä päätökseen, tehnyt maksatushakemusta tai esittänyt tuen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä 7 kohdassa asetettujen määräaikojen mukaisesti.
9. Yrityksen on ilmoitettava hankkeen käynnistymisen yhteydessä tarvittavien lupien tilanteesta.
10. Investointihankkeen kustannuksista tulee pitää kirjanpitolain (1336/1997) mukaista projektkirjanpitoa, jossa on erittely Investointihankkeeseen kertyneistä kustannuksista, sekä säilyttää kirjanpitoaineisto mainitun lain mukaisesti.
11. Hankkeessa, jossa on leasing- tai osamaksukustannuksia taikka muita vastaavia kustannuksia, tuki näiden kustannusten osalta maksetaan yhdessä erässä hankkeen valmistumisen jälkeen.
12. Investointihankkeessa voidaan hyväksyä tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset ainoastaan siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavan omakustannehintaa. Mikäli ostetaan palveluja, jotka sisältävät yritykseen etuyhteydessä olevan tahon palveluksessa olevien henkilöiden työaikakuluja, on pidettävä työaikakirjanpitoa. Pyydettyessä on esitettävä selvitys maksettujen palkkojen tasosta suhteessa edellisen täyden tilikauden palkkoihin. Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

13. Investointihankkeen toteutuneista vaikutuksista on toimitettava selvitys kahden vuoden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta.
14. Investointihankkeen toteuttamisesta ja tuloksista on jaettava tietoa työ- ja elinkeinoministeriön järjestämässä tilaisuudessa, jonka ajankohdasta päätetään myöhemmin. Tämä ei kuitenkaan koske viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n nojalla salassa pidettäviä tietoja.
15. Investointihanketta koskevassa viestinnässä on mainittava, että hanke on saanut työ- ja elinkeinoministeriön energiatukea.
16. Jos Investointihanke ei toteudu tai toteutuu vain osittain tai Investointihanke muutoin poikkeaa olennaisesti suunnitellusta taikka Investointihankkeelle myönnetään muuta julkista tukea, tulee siitä ilmoittaa viimeistään kahden kuukauden kuluttua tapahtuneesta. Muutoksista voi seurata, että investointituen takaisinperinnän edellytykset tulevat harkittaviksi.
17. Investointituen kohteena ollutta omaisuutta tulee käyttää 1 kohdassa tarkoitetun käyttötarkoituksen mukaisesti viiden vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta eikä omaisuutta saa tuona aikana luovuttaa toiselle taikka siirtää toisen omistukseen tai hallintaan. Käyttö- tai luovutusrajoituksen noudattamiseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta on ilmoitettava viimeistään kahden kuukauden kuluttua. Muutoksista voi seurata, että tuen takaisinperinnän edellytykset tulevat harkittaviksi.
18. Edellä 6–8, 11, 13 ja 17 kohdassa tarkoitetut hakemukset, selvitykset ja muut tiedot tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon.
19. Myönnettyyn investointitukeen sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa, energiatukiasetuksessa ja valtion talousarviossa säädetään.

EU:N VALTIONTUKISÄÄNTELYN MUKAISUUS

Investointituki ylittää tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 651/2014 artiklan 4 kohdan s) 15 miljoonan euron kynnyсарvon.

Energiatukiasetuksen 4 §:n 3 momentin nojalla investointituki myönnetään ehdollisena, kunnes Euroopan komissio on hyväksynyt tuen

sisämarkkinoille soveltuvaksi. Tukea voidaan maksaa, kun Euroopan komission hyväksyntä on saatu.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleistä

Energia- ja ilmastostrategian mukaisesti julkisen talouden suunnitelmassa on Energiatukimomentille varattu erillinen myöntövaltuus suurille uuden energiateknologian demonstraatiohankkeille. Vuoden 2020 talousarviossa myöntövaltuutta kyseisille hankkeille varattiin yhteensä 60 miljoonaa euroa.

Energiatuki on tarkoitettu etenkin tulevaisuuden energiaratkaisuihin vuoteen 2030 tähtävien kansallisten ja EU-tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtion vuoden 2020 talousarvioin momentille 32.20.41 otetun myöntövaltuuden osalta tukea oli haettava viimeistään 31.3.2020. Hakemuksia jätettiin yhteensä 12. Lisäksi käsittelyyn siirrettiin kuusi vuonna 2019 jätettyä tukihakemusta. Hakemusten perusteella on haettu yhteensä noin 164 miljoonaa euroa tukea.

Energiatuki on harkinnanvarainen tuki.

Investointituen myöntämisen yleisiä edellytyksiä on, että hanke täyttää energiatukiasetuksen 6 §:ssä säädetyt tuen myöntämisen edellytykset, 7 §:ssä säädetyt tuen saajaa koskevat edellytykset ja että tukea on haettu 9 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tukihakemuksia on arvioitu ja vertailtu keskenään. Arviointi- ja vertailuperusteita ovat olleet demonstraatioarvo, toteutettavuus, energia-vaikutukset, kustannustehokkuus ja muut vaikutukset. Hankkeiden arviointi ja vertailu perustuivat kokonaisharkintaan. Kokonaisuudessa haettu tukisumma on suurempi kuin jaettavissa oleva määräraha. Tavoitteena on myöntää tukea hankkeille siten, että tulevaisuuden energiaratkaisuja koskevat tavoitteet saavutetaan kokonaisuutena arvioiden parhaalla mahdollisella tavalla.

Uusi teknologia

Uuden teknologian osalta arvioinnissa on kiinnitetty huomiota uuden teknologian tai muun demonstroitavan konseptin uutuusarvoon ja merkitykseen energia- ja ilmastostrategian mukaisiin vuoden 2030 tavoitteisiin nähden. Keskeistä on myös teknologian ja hankkeen monistettavuus.

Teknologian uutuusarvon arviointi on perustunut hakijoiden toimittamiin tietoihin ja muuhun käytettävissä olleeseen tietoon. Jos hanke sisältää uutta teknologiaa, voi tuki olla enintään 40 prosenttia.

Muut

Toteutettavuuden kannalta on keskeistä, että hanke on teknisesti toteutettavissa ja myönnetty tuki on ratkaiseva hankkeen käynnistymisen kannalta. Kannattavuudeltaan hankkeen tulee olla sellaisella tasolla, että vastaavien hankkeiden voidaan odottaa tulevaisuudessa olevan toteutettavissa huomattavasti pienemmällä tuella tai ilman tukea. Toteutettavuuden kannalta on myös tärkeää, että tuen saajalla on käytettävissään riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset toteuttaa hanke. Toiminnallisilla edellytyksillä tarkoitetaan etenkin hakijan omaa ja käytettävissä olevaa osaamista ja kykyä hallita hankkeen riskejä.

Investoinnin tuloksena syntyvällä tuotteella tulee olla ostaja tai uskottavaa kysyntää joko markkinaehtoisesti tai muuten osoitettuna esimerkiksi ostosopimuksina. Investoinnin energiavaikutuksia on arvioitu tuotettavan tai säästettävän tuotteen ja sen määrän mukaan. Lisäksi on arvioitu fossiilisten polttoaineiden kulutuksen vähenemistä ja kasvihuonepäästöjen vähenemistä päästökauppasektorin ulkopuolelle kuuluvilla sektoreilla.

Kustannustehokkuuden arvioinnissa on kiinnitetty huomiota ensisijaisesti tuen määrään suhteessa tuotettavaan tai säästettävään energiämäärään.

Arvioinnissa on lisäksi kiinnitetty huomiota vaikutuksiin kiertotalouden tai vientipotentiaaliin liittyen sekä tarkasteltu ympäristö- ja työllisyysvaikutuksia.

Kokonaisarvio

Yrityksen hakemukseen perustuen Ministeriö on arvioinut, että Investointihanke täyttää energiatuen myöntämisen yleiset edellytykset.

Investointihanke on teknisesti toteutettavissa, vaikka siihen liittyy demonstraatoriskejä. Myönnetty tuki on ratkaiseva Investointihankkeen käynnistymisen kannalta, ja Investointihankkeen kannattavuus on tavoitteiden mukainen. Ministeriö katsoo, että Yrityksellä on riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset toteuttaa Investointihanke sekä uskottava rahoitussuunnitelma. Lisäksi Ministeriö katsoo, että investointihankkeen tuloksena syntyvällä tuotteella on tarvittava kysyntä.

Kokonaisharkinnan perusteella Investointihankkeen katsotaan täyttävän tukiohjelman tavoitteet.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Valtionavustuslaki (688/2001) 7, 9–11 §

Valtioneuvoston asetus energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2018–2022 (1098/2017), erityisesti 3, 5–10 ja 14 §

Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetus (EY) N:o 651/2014 artikla 4 kohta s)

Valtion vuoden 2021 talousarvion momentti 32.20.41

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Liitteenä oikaisuvaatimusta koskeva ohjeistus.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja antaa tarvittaessa teollisuusneuvos Pekka Grönlund, puh. 029 506 4815 tai pekka.gronlund@tem.fi.

Mika Lintilä
Elinkeinoministeri

Pekka Grönlund
Teollisuusneuvos

Liitteet

Energiatukiasetus (1098/2017)
Tietoa investointituen valvonnasta
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

Työ- ja elinkeinoministeriö / taloushallinto
Energiavirasto
Business Finland